

Ελληνική Δημοκρατία
Τεχνολογικό Εκπαιδευτικό
Ίδρυμα Ηπείρου

Ψυχοπαθολογία Ενηλίκων

Ενότητα 9: Σεξουαλικές Δυσλειτουργίες
Σιαφάκα Βασιλική

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Τμήμα Λογοθεραπείας

Ψυχοπαθολογία Ενηλίκων

Ενότητα 9: Σεξουαλικές Δυσλειτουργίες

Σιαφάκα Βασιλική

Επίκουρος Καθηγήτρια

Ιωάννινα, 2015

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Άδειες Χρήσης

- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό υπόκειται σε άδειες χρήσης Creative Commons.
- Για εκπαιδευτικό υλικό, όπως εικόνες, που υπόκειται σε άλλου τύπου άδειας χρήσης, η άδεια χρήσης αναφέρεται ρητώς.

Χρηματοδότηση

- Το έργο υλοποιείται στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος «**Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση**» και συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) και από εθνικούς πόρους.
- Το έργο «**Ανοικτά Ακαδημαϊκά Μαθήματα στο ΤΕΙ Ηπείρου**» έχει χρηματοδοτήσει μόνο τη αναδιαμόρφωση του εκπαιδευτικού υλικού.
- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό έχει αναπτυχθεί στα πλαίσια του εκπαιδευτικού έργου του διδάσκοντα.

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Σκοποί ενότητας

Με την ολοκλήρωση της ενότητας οι φοιτητές να γνωρίζουν :

- ✓ Ποιες είναι οι σεξουαλικές δυσλειτουργίες
- ✓ Που οφείλονται
- ✓ Πώς μπορούν να αντιμετωπιστούν

Περιεχόμενα ενότητας (1 από 2)

1. Σεξουαλικές Δυσλειτουργίες: Εισαγωγικά
2. Σεξουαλικές Διαταραχές I
  - 2.1. Διαταραχές της Σεξουαλικής Επιθυμίας
  - 2.2. Διαταραχές της Σεξουαλικής Διέγερσης
3. Σεξουαλικές Διαταραχές II
  - 3.1. Διαταραχές του Οργασμού

Περιεχόμενα ενότητας (2 από 2)

4. Σεξουαλικές Διαταραχές III
  - 4.1. Διαταραχές Σεξουαλικού Πόνου
5. Αιτιολογία των σεξουαλικών διαταραχών
6. Θεραπευτικοί χειρισμοί των σεξουαλικών διαταραχών

Σεξουαλικές Δυσλειτουργίες

Σεξουαλικές Δυσλειτουργίες (1 από 2)

- **Διαταραχές** που δεν επιτρέπουν σ' ένα άτομο τη σεξουαλική ευχαρίστηση ή, μερικές φορές, ακόμη και την οποιαδήποτε σεξουαλική επαφή
- Συνήθως, αφορούν αναστολές φυσιολογικών αντιδράσεων, της οργασμικής αντίδρασης ή και των δύο, οι οποίες, τελικά, κάνουν την εμπειρία της σεξουαλικής δραστηριότητας δυσάρεστη

Σεξουαλικές Δυσλειτουργίες (2 από 2)

- Είναι κοινά φαινόμενα
- Ειδικοί τύποι θεραπείας του σεξ ή συνδυασμός θεραπείας του σεξ και ψυχαναλυτικής ψυχοθεραπείας θεωρούνται αποτελεσματικοί
- Για την αξιολόγηση της σεξουαλικής λειτουργικότητας του ατόμου, πρέπει να γνωρίζουμε το φυσιολογικό κύκλο των σεξουαλικών αντιδράσεων

Ο κύκλος της σεξουαλικής ανταπόκρισης (1 από 2)

- Masters & Johnson (1966):
λεπτομερείς περιγραφές αυτού του κύκλου
- Τα σεξουαλικά ερεθίσματα προκαλούν
χαρακτηριστικές αντιδράσεις σε άντρες και γυναίκες
και ολόκληρος ο κύκλος θα μπορούσε να χωριστεί
σε τέσσερις φάσεις

Ο κύκλος της σεξουαλικής ανταπόκρισης (2 από 2)

- Τέσσερις φάσεις του κύκλου της σεξουαλικής απάντησης
- Φάση I - Επιθυμία
- Φάση II - Διέγερση
- Φάση III – Οργασμός
- Φάση IV – Χαλάρωση

Σεξουαλικές Δυσλειτουργίες

- **Βασικό κοινό χαρακτηριστικό:**
Κάποια διαταραχή στις ψυχοφυσιολογικές διεργασίες που χαρακτηρίζουν τον κύκλο της σεξουαλικής ανταπόκρισης ή πόνος κατά τη συνουσία
- Διαταραχές της σεξουαλικής ανταπόκρισης μπορούν να συμβούν σε μια ή περισσότερες από αυτές τις φάσεις

Σεξουαλικές Διαταραχές (1 από 3)

Διαταραχές της Σεξουαλικής Επιθυμίας

- Διαταραχή Υποτονικής Σεξουαλικής Επιθυμίας
- Διαταραχή Σεξουαλικής Αποστροφής

Διαταραχές της Σεξουαλικής Διέγερσης

- Διαταραχή της Σεξουαλικής Διέγερσης στη Γυναίκα
- Διαταραχή της Στύσης στον Άντρα

Σεξουαλικές Διαταραχές (2 από 3)

Διαταραχές του Οργασμού

- Διαταραχή του Οργασμού στη Γυναίκα
- Διαταραχή του Οργασμού στον Άντρα
- Πρόωρη Εκσπερμάτωση

Σεξουαλικές Διαταραχές (3 από 3)

Διαταραχές Σεξουαλικού Πόνου

- **Δυσπαρέυνεια**= επεισόδια πόνου στα γεννητικά όργανα πριν, κατά ή μετά τη συνουσία
- **Κολεόσπασμος**= ακούσια μυϊκή σύσπαση του κατώτερου τριτημορίου του κόλπου που εμποδίζει την είσοδο του πέους και τη συνουσία

Σεξουαλικές Διαταραχές – Αιτιολογία (1 από 8)

- **Χρόνιες σωματικές νόσοι**

Μπορεί να επηρεάσουν αρνητικά τη σεξουαλική επιθυμία

(π.χ. σακχαρώδης διαβήτης, ορμονικές διαταραχές, σύνδρομο χρόνιας κόπωσης, υπέρταση, καρδιολογικά προβλήματα, αλκοολισμός, χρήση φαρμάκων κ.ά.)

Σεξουαλικές Διαταραχές – Αιτιολογία (2 από 8)

- **Χρόνιες σωματικές νόσοι:**
Συνοδεύονται από παράγοντες που μπορεί να επηρεάσουν τη σεξουαλική λειτουργικότητα
  - ✓ Αδυναμία
  - ✓ Πόνος
  - ✓ Προβλήματα με τη σωματική εικόνα
(π.χ. κολοστομία, μαστεκτομή)
  - ✓ Κατάθλιψη - Φόβος θανάτου

Σεξουαλικές Διαταραχές – Αιτιολογία (3 από 8)

- Η αποστροφή για τη σεξουαλική επαφή μπορεί:
  - ✓ να εστιάζεται σε κάποια συγκεκριμένη πλευρά της σεξουαλικής εμπειρίας
  - ✓ να υπάρχει γενικευμένη αποστροφή για κάθε σεξουαλικό ερέθισμα
- Ορισμένα άτομα μπορεί να παθαίνουν ακόμα και κρίσεις πανικού, αν βρεθούν αντιμέτωπα με μια σεξουαλική συνθήκη

Σεξουαλικές Διαταραχές – Αιτιολογία (4 από 8)

- **Χαμηλή αυτοεκτίμηση**
(π.χ. σχετικά με το σώμα του, τις επιδόσεις κ.ά.)
- **Παράλογες πεποιθήσεις και στάσεις**
(π.χ. το άτομο μπορεί να πιστεύει πως πρέπει να είναι πάντα έτοιμο για σεξουαλική επαφή, να έχει πάντα οργασμό και να απολαμβάνει το σεξ)

Σεξουαλικές Διαταραχές – Αιτιολογία (5 από 8)

- Σεξουαλική κακοποίηση κατά το παρελθόν (π.χ. βιασμός)
- Αυστηρή ανατροφή
- Έντονο άγχος
- Ενοχή για το σεξ, αντίληψη ότι το σεξ είναι αμαρτία και ότι τα γεννητικά όργανα είναι «βρώμικα»

Σεξουαλικές Διαταραχές – Αιτιολογία (6 από 8)

- Ασυνείδητες αιμομικτικές επιθυμίες
- Αντίθεση του άντρα σε σχέδια εγκυμοσύνης του ζευγαριού
- Εχθρότητα και θυμός ή αμφιθυμία για τη σύντροφο κ.ά.

Σεξουαλικές Διαταραχές – Αιτιολογία (7 από 8)

- Συσχέτιση με παιδικές εμπειρίες ή με τρέχουσες καταστάσεις:
  - ✓ δημιουργία αναπτυξιακά ενός τιμωρητικού υπερεγώ ή αισθημάτων ανεπάρκειας
  - ✓ συγκρούσεις ανάμεσα σε αισθήματα στοργής και τις σεξουαλικές επιθυμίες προς τη γυναίκα
  - ✓ ηθικές αναστολές
  - ✓ θυμός προς τη σύντροφο

Σεξουαλικές Διαταραχές – Αιτιολογία (8 από 8)

- Για τη στυτική δυσλειτουργία:
Κάποια μορφή απειλής προκαλεί άγχος ⇔ διαταραχή
- Κοινό: το άγχος του ατόμου «να τα καταφέρει» ή να αποδώσει
- Δεν αποκλείεται να υπάρχει και κάποια βιολογική ευαλωτότητα στον αγγειακό μηχανισμό

Θεραπευτικοί χειρισμοί των σεξουαλικών διαταραχών (1 από 4)

- Προληπτικά: Σωστή σεξουαλική διαπαιδαγώγηση
- Λήψη λεπτομερούς ιατρικού ιστορικού
- Λήψη ιστορικού των συμπτωμάτων της δυσλειτουργίας
- Ιστορικό λήψης αλκοόλ και ουσιών
- Οικογενειακό ιστορικό
- Ιστορικό ψυχοσεξουαλικής ανάπτυξης

Θεραπευτικοί χειρισμοί των σεξουαλικών διαταραχών (2 από 4)

- **Θεραπεία ζεύγους**
Θεραπευτής εξετάζει:
  - α. πως το κάθε μέλος του ζευγαριού αντιλαμβάνεται το πρόβλημα
  - β. ποιος από τους δυο ενδιαφέρεται περισσότερο για το σεξ
  - γ. ποιος από τους δυο αποδέχεται περισσότερο την ψυχοθεραπεία

Θεραπευτικοί χειρισμοί των σεξουαλικών διαταραχών (3 από 4)

- **Τεχνικές των Master and Johnson**
Βασίζονται σε τεχνικές θεραπείας συμπεριφοράς και επικεντρώνονται στο ζευγάρι και όχι στο δυσλειτουργικό μέλος της δυάδας

Θεραπευτικοί χειρισμοί των σεξουαλικών διαταραχών (4 από 4)

- Απαραίτητο και τα δύο μέλη της δυάδας:
  - ✓ να συμμετέχουν στη θεραπεία
  - ✓ να μάθουν να γνωρίζουν τόσο τα δικά τους συναισθήματα και επιθυμίες, όσο και του / της συντρόφου
  - ✓ να βελτιώσουν τη μεταξύ τους επικοινωνία

Θεραπευτική προσέγγιση των Master and Johnson (1 από 2)

- Η θεραπεία βασίζεται στο γεγονός ότι το άγχος για σεξουαλική απόδοση, αλλά και οι απαιτήσεις του(της) συντρόφου για σεξουαλική απόδοση, εντείνουν ή / και διαιωνίζουν τη Σεξουαλική Δυσλειτουργία
- Η θεραπεία γίνεται με δύο συνθεραπευτές (άντρα και γυναίκα)

Θεραπευτική προσέγγιση των Master and Johnson (2 από 2)

- Οι συνεδρίες εστιάζονται στην:
  - ✓ αντικατάσταση κάθε εσφαλμένης πεποίθησης ή άγνοιας γύρω από τη σεξουαλική λειτουργία
  - ✓ στην υποστήριξη - ενθάρρυνση
  - ✓ στη βελτίωση της επικοινωνίας του ζευγαριού
  - ✓ στην κατάργηση κάθε απαίτησης για σεξουαλική απόδοση

Ατομική ψυχοθεραπεία (1 από 2)

- **Κλασική ψυχοδυναμική θεωρία :**
Οι Σεξουαλικές Δυσλειτουργίες έχουν τις ρίζες τους στις εμπειρίες της πρώτης παιδικής ηλικίας και στις ενδοψυχικές συγκρούσεις
Στόχος της θεραπείας:
η συνειδητοποίηση των απωθημένων εμπειριών
- Όταν φόβοι και φαντασίες έρχονται στην επιφάνεια και γίνονται κατανοητοί, τα συμπτώματα των Σεξουαλικών Δυσλειτουργιών συνήθως μετριάζονται

Ατομική ψυχοθεραπεία (2 από 2)

- Χρήσιμη σε ζευγάρια που έχουν κι άλλα προβλήματα στις σχέσεις τους
- Οι συνεδρίες εστιάζονται:
  - ✓ στις ψυχολογικές συγκρούσεις και στις διαστρεβλώσεις της επικοινωνίας που παρεμποδίζουν τη σχέση
  - ✓ στα προβλήματα που συχνά ξεκινούν από τις παιδικές συγκρούσεις του κάθε συντρόφου

Θεραπεία συμπεριφοράς

- Η τεχνική της συστηματικής απευαισθητοποίησης έχει χρησιμοποιηθεί και σε σεξουαλικές καταστάσεις που δημιουργούν άγχος
- Προσδιορισμός των καταστάσεων που δημιουργούν άγχος και συμπτώματα
- Ο θεραπευτής στοχεύει στην απευαισθητοποίηση απ' αυτές τις αγχογόνες καταστάσεις

Βιβλιογραφία

- Ευθυμίου, Κ., Μαυροειδή, Α., Παυλάτου, Ε. και Καλαντζή-Αζίζι, Α. (2006). *Πρώτες βοήθειες ψυχικής υγείας. Ένας οδηγός για τις ψυχικές διαταραχές και την αντιμετώπισή τους*. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.
- Μάνου, Ν. (1998). *Βασικά Στοιχεία Κλινικής Ψυχιατρικής*. Θεσσαλονίκη: University Studio Press.
- Παπακώστας, Γ. (1994). *Γνωσιακή Ψυχοθεραπεία: Θεωρία και Πράξη*. Αθήνα: Εκδόσεις Ινστιτούτο Έρευνας της Συμπεριφοράς.
- Σίμος, Γ. (2010). *Γνωστική Συμπεριφοριστική Θεραπεία: Ένας οδηγός για την κλινική πράξη*. Αθήνα: Εκδόσεις Πατάκη.
- Fenwick, E.(1998). *Οδηγός σεξουαλικής αγωγής για νέους : Ένας απλός και κατανοητός οδηγός για τις σωματικές, συναισθηματικές και σεξουαλικές μεταβολές της εφηβείας*. 2η έκδ. - Αθήνα : Εκδόσεις Πατάκη.
- Getzfeld, A.(2009).*Βασικά στοιχεία ψυχοπαθολογίας*. Πάτρα : Gotsis
- Karlan, H.I.S. and B.J. Sadock (2000). *Ψυχιατρική, τόμος Β'*. Αθήνα: Ιατρικές Εκδόσεις Λίτσας.
- Kelly, G.F. (1998). *Sexuality Today: the Human Perspective*. Boston: McGraw Hill.
- Kring, A., Davison, G., Neale, J., & Johnson, S.(2010). *Ψυχοπαθολογία*. Αθήνα : Gutenberg
- Laws, D.R. & O' Donohue W. (eds.) *Sexual Deviance: Theory, Assessment and Treatment*. N.Y.C.: Guilford Press.
- Muzan, M.(1994). *Η άλλη σεξουαλικότητα : Επτά ψυχαναλυτικά δοκίμια για τις σεξουαλικές διαστροφές*. Αθήνα : Νεφέλη.

Χρήσιμες ιστοσελίδες

<http://www.psychiatry-pulse.gr/yliko/arieti.pdf>

<http://www.helpguide.org/articles>

http://my.clevelandclinic.org/health/diseases_conditions/hic_An_Overview_of_Sexual_Dysfunction

<https://www.mentalhelp.net/articles/sexual-disorders/>

<http://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC2695750/>

<http://www.mayoclinic.org/diseases-conditions/female-sexual-dysfunction/basics/definition/con-2002721>

Σημείωμα Αναφοράς

Copyright Τεχνολογικό Ίδρυμα Ηπείρου. <Σιαφάκα Βασιλική>. <Ψυχοπαθολογία Ενηλίκων>.

Έκδοση: 1.0 <Ιωάννινα>, 2015. Διαθέσιμο από τη δικτυακή διεύθυνση:

<http://eclass.teiep.gr/courses/LOGO102>

Σημείωμα Αδειοδότησης

Το παρόν υλικό διατίθεται με τους όρους της άδειας χρήσης Creative Commons Αναφορά Δημιουργού-Μη Εμπορική Χρήση-Όχι Παράγωγα Έργα 4.0 Διεθνές [1] ή μεταγενέστερη. Εξαιρούνται τα αυτοτελή έργα τρίτων π.χ. φωτογραφίες, Διαγράμματα κ.λ.π., τα οποία εμπεριέχονται σε αυτό και τα οποία αναφέρονται μαζί με τους όρους χρήσης τους στο «Σημείωμα Χρήσης Έργων Τρίτων».

Ο δικαιούχος μπορεί να παρέχει στον αδειοδόχο ξεχωριστή άδεια να χρησιμοποιεί το έργο για εμπορική χρήση, εφόσον αυτό του ζητηθεί.

[1] <http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0/deed.el>

Τέλος Ενότητας

Επεξεργασία: <Τσάνταλη Ελένη>
<Ιωάννινα>, 2015

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Σημειώματα

Διατήρηση Σημειωμάτων

Οποιαδήποτε αναπαραγωγή ή διασκευή του υλικού θα πρέπει να συμπεριλαμβάνει:

- το Σημείωμα Αναφοράς
- το Σημείωμα Αδειοδότησης
- τη Δήλωση Διατήρησης Σημειωμάτων
- το Σημείωμα Χρήσης Έργων Τρίτων (εφόσον υπάρχει)

μαζί με τους συνοδευόμενους υπερσυνδέσμους.

Τέλος Ενότητας

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

